

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Zieleniecki, podsekretarz stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Mariusz Kubzdyl, dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych	Data sporządzenia 1 września 2017 r. Źródło: Nr w wykazie prac legislacyjnych UD286
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.), zwaną dalej ustawą o s.u.s. określa 2-letni preferencyjny okres opłacania składek dla osób rozpoczynających pozarolniczą działalność. Część z przedsiębiorców zawiesza lub rezygnuje z prowadzenia pozarolniczej działalności w 2 pierwszych latach jej prowadzenia lub w roku następnym.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się, by okres preferencyjnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne wydłużyć o rok, tj. do okresu 3-letniego. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosiłaby 30% minimalnego wynagrodzenia w pierwszym i drugim roku prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz 60% minimalnego wynagrodzenia w trzecim roku prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Dopiero po tym okresie osoby prowadzące pozarolniczą działalność zaczęłyby opłacać składkę na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru wynoszącej co najmniej 60% przeciętnego wynagrodzenia (obecnie po 2 latach). Proponowane rozwiązanie wpłynie na wzrost liczby osób rozpoczynających prowadzenie pozarolniczej działalności i zwiększy wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak podobnych rozwiązań.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
ZUS	1	ZUS	Instytucja przyznająca i wypłacająca świadczenia emerytalne i rentowe
Osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące	Ok. 1,5 mln, Z tego ok. 250 tys. rocznie nowopowstałych przedsiębiorstw	ZUS, GUS	Objęcie preferencyjnymi składkami nowopowstałe przedsiębiorstwa

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

Projekt zostanie przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;

- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club;
- 8) Radzie Dialogu Społecznego.

Partnerzy społeczni będą mogli przedstawić swoje opinie w ustawowym terminie

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną przedstawione w raporcie stanowiącym załącznik do oceny skutków regulacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)l=
Dochody ogółem	0	0	0	-230,9	-421,7	-427,2	-448,3	-462,2	-476,0	-490,5	-505,4	-3462,3
budżet państwa	0	0	0	14,3	26,1	26,5	27,8	28,7	29,5	30,4	31,3	214,7
JST	0	0	0	14,2	25,9	26,2	27,5	28,4	29,2	30,1	31,0	212,4
pozostałe jednostki: ZUS	0	0	0	-271,3	-495,5	-501,9	-526,7	-543,0	-559,3	-576,3	-593,8	-4067,8
NFZ	0	0	0	24,4	44,6	45,2	47,4	48,9	50,3	51,9	53,4	366,1
Fundusz Pracy	0	0	0	-12,5	-22,9	-23,2	-24,3	-25,1	-25,8	-26,6	-27,4	-187,7
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki: FUS												
Saldo ogółem	0	0	0	-230,9	-421,7	-427,2	-448,3	-462,2	-476,0	-490,5	-505,4	-3462,3
budżet państwa	0	0	0	14,3	26,1	26,5	27,8	28,7	29,5	30,4	31,3	214,7
JST	0	0	0	14,2	25,9	26,2	27,5	28,4	29,2	30,1	31,0	212,4
pozostałe jednostki: FUS	0	0	0	-271,3	-495,5	-501,9	-526,7	-543,0	-559,3	-576,3	-593,8	-4067,8
NFZ	0	0	0	24,4	44,6	45,2	47,4	48,9	50,3	51,9	53,4	366,1
Fundusz Pracy	0	0	0	-12,5	-22,9	-23,2	-24,3	-25,1	-25,8	-26,6	-27,4	-187,7

Źródła finansowania

Proponowane rozwiązanie wpływając na wzrost liczby osób rozpoczynających pozarolniczą działalność gospodarczą oraz zwiększając wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw wpłynie na wzrost przychodów FUS z tytułu składek od przedsiębiorców. Zachęci do rozpoczynania pozarolniczej działalności gospodarczej osoby obecnie nie podlegające ubezpieczeniom społecznym oraz wpłynie pozytywnie na kontynuowanie tej formy aktywności zawodowej. Trudno obecnie oszacować, czy uzyskane w ten sposób dodatkowe przychody w pełni zrekompensują prognozowane wydatki z tytułu wprowadzenia preferencji, gdyż zależy to od zmian w zachowaniach osób prowadzących pozarolniczą działalność jak również od sytuacji gospodarczej kraju. Realizacja projektowanego rozwiązania odbywać się będzie w ramach planu finansowego FUS na 2018 r. i lata następne. Ewentualny niedobór zostanie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

1. Szacunkowe skutki finansowe obliczono przy założeniach makroekonomicznych przekazanych przez Departament Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów w styczniu 2017 r.
2. W szacunkach przyjęto, że proponowane zmiany wejdą w życie od 1 stycznia 2018 r. i będą dotyczyły wyłącznie osób rozpoczynających prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po 31 grudnia 2017 r.
3. Przyjęto stałą miesięczną liczbę osób rozpoczynających prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, których dotyczyć będą proponowane zmiany na poziomie przeciętnej miesięcznej liczby osób rozpoczynających w 2016 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej i opłacających składki na ubezpieczenie emerytalne od preferencyjnej podstawy wymiaru składek.
4. W szacunkach wykorzystano dane o wskaźnikach przeżycia przedsiębiorstw (dla formy prawnej osoby fizyczne) z opracowania „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2009-2013” (Główny Urząd Statystyczny, 2015 r.).

5. Przyjęto, że w przyszłości minimalne wynagrodzenie będzie rosło w takim samym tempie jak przeciętne wynagrodzenie

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe 2016r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	230,9	427,2	505,4	3462,3
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Zmniejszony koszt wpłynie na możliwości dalszego rozwoju, a tym samym zwiększone możliwości ugruntowania pozycji na rynku						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców	Możliwa zwiększona przeżywalność przedsiębiorstw						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Podstawowym celem projektu ustawy jest ułatwienie prowadzenia działalności pozarolniczej w pierwszych latach od jej rozpoczęcia, wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i pobudzenie aktywności zawodowej poprzez wydłużenie okresu preferencyjnego opłacania składek i obniżenie w związku z powyższym kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców.

Proponowane rozwiązanie wpłynie na wzrost wskaźnika przeżywalności firm oraz zwiększy aktywność zawodową, poprzez włączenia do systemu ubezpieczeń społecznych osób, które obecnie są w tzw. szarej strefie.

Zaletą rozwiązania jest oddziaływanie w sposób jednakowy na wszystkie osoby rozpoczynające pozarolniczą działalność, bez jakiegokolwiek różnicowania.

Wpływ projektu ustawy na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców – wydłużenie okresu preferencyjnego

opłacania składek na ubezpieczenia społeczne dotyczy wszystkich osób prowadzących pozarolniczą działalność, przy czym zmniejszone obciążenia zwiększą możliwości dalszego rozwoju, a tym samym ugruntowania pozycji na rynku.

Proponowane rozwiązanie uwzględnia z jednej strony zapewnienie stabilności rynku pracy, nie stwarzając ryzyka przechodzenia z etatów na pozarolniczą działalność oraz anomalii na rynku pracy poprzez nierówne traktowanie podmiotów i wprowadzanie preferencji wobec wybranych grup.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu   Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja rozwiązań zaproponowanych w projekcie będzie następować na podstawie danych przedstawianych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o liczbie przedsiębiorców korzystających z preferencyjnego opłacania składek oraz liczbie przedsiębiorców, którzy po zakończeniu korzystania z preferencji wyrejestrowało działalność gospodarczą lub rozpoczęło pracę inną niż prowadzenie działalności.

Ponadto skuteczność proponowanych rozwiązań – w zakresie „przeżywalności” przedsiębiorstw po zakończeniu okresu umożliwiającego korzystanie z preferencji – będzie weryfikowana na podstawie danych zawartych w opracowaniach publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak